

การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “สื่อสร้างสรรค์คุณธรรม เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔”

An Evaluation of Workshop Project Entitled “Moral Media Creation about the Celebration on the Auspicious Occasion of His Majesty the King’s 7th Cycle Birthday Anniversary, 5th December 2011”

จิระศักดิ์ สารรัตน์ และธิดารัตน์ กลิ่นสุคนธ์

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “สื่อสร้างสรรค์คุณธรรม เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔” เป็นการวิจัยเชิงการประเมิน (Evaluation Research) โดยใช้การประเมินแบบประยุกต์ซีโป (CIPPO Model) เพื่อประเมินโครงการในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลลัพธ์ การประเมินครั้งนี้ใช้แบบประเมินในการเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ซึ่งผลการประเมิน พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน พบว่า 1) ครูเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยีมากที่สุด มีสังกัดอยู่ใน โรงเรียนสวสมัยวิทยาคม จังหวัดศรีสะเกษ และ โรงเรียนแวงน้อยศึกษา จังหวัดขอนแก่นมากที่สุด 2) นักเรียนเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีระดับชั้นการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ศึกษาอยู่ใน โรงเรียนสวสมัยวิทยาคม จังหวัดศรีสะเกษ และ 3) คณะทำงานเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ตำแหน่งเป็นนักศึกษาพี่เลี้ยง มีสังกัดในมหาวิทยาลัยรังสิต และสำนักพัฒนาวัตกรรมการจัดการศึกษา สพฐ. สำหรับผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ๑ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่า ปัจจัยด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านบริบท ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยนำเข้า ตามลำดับ กล่าวคือ 1) ด้านบริบทภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการเน้นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงความรู้ ความสามารถในการผลิตสื่อคุณธรรมอย่างสร้างสรรค์ 2) ด้านปัจจัยนำเข้าภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ความพร้อมของอุปกรณ์ในการถ่ายทำ การตัดต่อ และการบันทึกเสียงดีที่สุดใน 3) ด้านกระบวนการภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่า วิทยากรมีการกระตุ้นเร้าความสนใจของผู้รับการฝึกอบรมได้ดี 4) ด้านผลผลิตภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า นักเรียนได้เปิดโลกทัศน์ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานและการทำงานเป็นทีม สำหรับด้านผลลัพธ์ พบว่า นักเรียนที่ผ่านการอบรม ก็ได้กลับไปพัฒนาผลงานภาพยนตร์สั้นและส่งกลับเข้ามาประกวด จำนวน 36 ทีม (จากจำนวนผู้รับการ

อบรม 82 ทีม) ซึ่งผลปรากฏว่า ผลงานยอดเยี่ยม 2 รางวัล ได้แก่ โรงเรียนสงวนหญิง จังหวัดสุพรรณบุรี เรื่อง “Truth” และโรงเรียนบ้านไร่วิทยา จังหวัดอุทัยธานี เรื่อง “พลัง ทางเลือกแห่งชีวิต”

คำสำคัญ : การประเมินโครงการ สื่อ คุณธรรม

Abstract

This project aimed to evaluate the content, input, process, product, and results of the workshop project entitled “Moral Media Creation about the Celebration on the Auspicious Occasion of His Majesty the King’s 7th Cycle Birthday Anniversary, 5th December 2011. This research relied on the CIPPO model for collecting data. Data are analyzed by SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) for Windows and descriptive statistics. The results were found as follows: According to Part 1, it was found that there were more male teachers than female teachers. Most of them taught occupational and technological subjects at Suangwithayakhom School, Sisaket Province, and Waengnoisuksa School, Khonkaen Province. There were more female students than male students. Most of them were studying in grade 11 Suangwithayakhom School, Sisaket Province. There were more female than male committee members. Their positions were assistant students under the control of Rangsit University, Bureau of Educational Innovation Development, Office of the Basic Education Commission. Results from Part 2 of the questionnaire showed that the overall image of an evaluation of workshop project entitled “Moral Media Creation about the Celebration on the Auspicious Occasion of His Majesty the King’s 7th Cycle Birthday Anniversary, 5th December 2011 was in the highest level. The mean scores in terms of products were in the highest level while the content, the process, and input came second, third, and fourth respectively. The mean scores in terms of context were in the highest level. It was found that the project objectives focused on getting the teenagers to show their abilities to create the moral mass media. The mean scores in terms of input were in a high level. It was found that the readiness of equipment related to taking pictures, editing, and recording was considered the best. The mean scores in terms of process were in the highest level. It was found that speaker’s encouraging listeners’ interests was considered the best. The mean scores in terms of product were in the highest level. It was found that most students had a better change to open their new ways of thinking about creating their work and working in team. The result showed that after the seminar, students developed the short movie. Thirty-six teams (out of 82) submitted their work for the competition. The entry entitled “Truth” from Sa-Nguanying School, Suphanburi Province won the title of the Best Products. Banphaiwithaya School team from Uthaithani Province also won the same title with the their entry “Plung, a Life Selection”.

Keywords : Evaluation Project, Media, Moral

1. บทนำ

สังคมในยุคโลกาภิวัตน์ คือ สังคมของโลกที่ไร้พรมแดนอันเป็นผลมาจากการสื่อสารที่รวดเร็วเท่าเทียมกันทั่วโลก ความรวดเร็วของการสื่อสารในยุคปัจจุบันก่อให้เกิดการพัฒนาาระบบสารสนเทศอย่างแพร่หลายทั่วโลก เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลที่ทันสมัย ทันโลก ทันเหตุการณ์ สามารถนำข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ได้ตลอดเวลา ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยจึงเป็นได้ทั้งวัตถุดิบที่สำคัญของการนำไปใช้เพื่อแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็อาจจะเป็นผลผลิตสำเร็จรูปที่จะสามารถนำไปใช้ทดแทนสิ่งเดิมที่ล้าสมัยได้ทันทีอย่างคุ้มค่ากว่า มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีกว่า จึงนับได้ว่าการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแม่นยำ อย่างรวดเร็ว เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนา

ปัญหาเด็กและเยาวชนปัจจุบันที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม อันเป็นปัญหาที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นจนเป็นวิกฤตการณ์ทางสังคมอันสำคัญ คือ สื่อเทคโนโลยีอันทรงพลังอย่างมาก อาทิ กล้องดิจิทัล เครื่องบันทึกภาพวิดีโอที่มียุทธศาสตร์ กล้อง โทรศัพท์มือถือรุ่นที่ถ่ายภาพวิดีโอได้ แพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชนในยุคที่บทพร่องทางศีลธรรม จึงเกิดการแสวงหาและผลิตสื่อไปเพื่อความสนุกสนานตามกิเลส มอมเมาให้โทษด้วยความลุ่มหลงก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมามากมาย

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2550-2554 กำหนดแผนการพัฒนาศึกษาในระยะ 5 ปีข้างหน้า โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ยึดทางสายกลางบนพื้นฐานความสมดุลพอดี ฐัจักประมาณอย่างมีเหตุมีผล มีความรอบรู้เท่าทันโลกเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต โดยยึด “คน” เป็นศูนย์กลางพัฒนา เพื่อให้คนไทยมี

ความสุข ึ่งตนเอง และก้าวทันโลก โดยยังคงรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยไว้ สามารถเลือกใช้ความรู้และเทคโนโลยีได้อย่างคุ้มค่าเหมาะสม มีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี มีความยืดหยุ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต พัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คุณธรรมมีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พัฒนาสังคมให้เข้มแข็งและมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้เป็นคุณลักษณะของคนไทย (กรมวิชาการ, 2545)

ดังนั้นคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต และสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเห็นสมควรจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสื่อสร้างสรรค์คุณธรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ขึ้น เพื่อพัฒนาความสามารถและเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนไทย ในการผลิตสื่อสร้างสรรค์คุณธรรม ภายใต้แนวคิด “คุณธรรมความดี” และยังคงเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจ เกิดจิตสำนึกที่ดี และมีทักษะพื้นฐานในฐานะผู้สร้างสรรค์สื่อความดีที่ส่งเสริมคุณธรรม และให้รู้เท่าทันต่อสื่อยุคใหม่

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ประเมินได้เล็งเห็นความสำคัญของการประเมินโครงการ ซึ่งถือเป็นการดำเนินการที่จะต้องปฏิบัติเมื่อมีการจัดโครงการอย่างใดอย่างหนึ่งขององค์กร โดยผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการประเมินแบบประยุกต์ซีบีบี (CIPPO Model) ด้วยเหตุผลที่ว่ารูปแบบดังกล่าวเป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยใน

การตัดสินใจดำเนินโครงการ ซึ่งถึงจุดเด่นจุดด้อยของวิธีดำเนินงาน ตลอดจนข้อมูลย้อนกลับของกระบวนการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ผลของการศึกษาก็เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโครงการ ตลอดจนการวางแผน การดำเนินการ และการปรับปรุงโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งต่อไป อีกทั้งเพื่อเป็นช่องทางการสร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียงที่ดีให้แก่มหาวิทยาลัยรังสิตต่อไปด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการประเมิน

เพื่อประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “ก่อสร้างสรรค์คุณธรรม เถลิงพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔” โดยทำการประเมิน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) และด้านผลลัพธ์ (Outcome)

3. วิธีการประเมิน

3.1 ประชากรที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ โดยแบ่งเป็นนักเรียน 144 คน ครู 30 คน และคณะทำงาน 44 คน รวม 218 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบประเมิน ซึ่งแบ่งแบบประเมินออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ทั้งนี้ผู้ประเมินได้ตรวจสอบเครื่องมือด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์

อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach กับแบบประเมิน 2 ฉบับ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.79 และ 0.81

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบประเมินเก็บข้อมูลกับผู้เข้าร่วมโครงการ อบรมเชิงปฏิบัติการฯ ระหว่างวันที่ 30 กันยายน-4 ตุลาคม พ.ศ. 2554 ณ อาคารดิจิทัล มัลติมีเดีย คอมเพล็กซ์ มหาวิทยาลัยรังสิต

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัย

4.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน พบว่า 1) ครูเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ และเทคโนโลยี มีสังกัดอยู่ในโรงเรียน สว่างษ์วิทยาคม จังหวัดศรีสะเกษ และโรงเรียนแวงน้อย ศึกษา จังหวัดขอนแก่น 2) นักเรียนเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และศึกษาอยู่ในโรงเรียนสว่างษ์วิทยาคม จังหวัด ศรีสะเกษ และ 3) คณะทำงานเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ตำแหน่งเป็นนักศึกษาที่เลี้ยง มีสังกัดในมหาวิทยาลัย รังสิต สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สพฐ.

4.2 ส่วนที่ 2 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านบริบท ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยนำเข้า ตามลำดับ กล่าวคือ 1) ด้านบริบท พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการเน้นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงความรู้ ความสามารถในการผลิตสื่อคุณธรรมอย่างสร้างสรรค์ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ความพร้อมของอุปกรณ์ในการถ่ายทำ/การตัดต่อ และการบันทึกเสียงดีที่สุดในที่สุด 3) ด้านกระบวนการ พบว่า วิทยากรมีการกระตุ้นเร้าความสนใจของผู้เข้ารับ

การฝึกอบรมได้ดี 4) ด้านผลผลิต พบว่า นักเรียนได้เปิดโลกทัศน์ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานและการทำงานเป็นทีม และ 5) ด้านผลลัพธ์ พบว่า นักเรียนที่ผ่านการอบรม ก็ได้กลับไปพัฒนาผลงานภาพยนตร์สั้นและส่งกลับเข้ามาประกวด จำนวน 36 ทีม (จากจำนวนผู้เข้ารับการอบรม 82 ทีม) ซึ่งผลปรากฏว่า ผลงานยอดเยี่ยม 2 รางวัล ได้แก่ โรงเรียนสวนพญิง จังหวัดสุพรรณบุรี เรื่อง “Truth” และ โรงเรียนบ้านไร่วิทยา จังหวัดอุทัยธานี เรื่อง “พลัง ทางเลือกแห่งชีวิต”

5. อภิปรายผล

การประเมิน โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ฯ ในแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านบริบท พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการเน้นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงความรู้ ความสามารถในการผลิตสื่อคุณธรรมอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเยาวชน และสังคม รวมทั้งสอดคล้องกับการพัฒนาความสามารถและเสริมศักยภาพของเยาวชนในการผลิตสื่อสร้างสรรค์คุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของพจนีย์ (2547) ที่ประเมิน “โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย อำเภอเมือง เชียงใหม่” พบว่า ด้านสภาพแวดล้อม โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายชัดเจนมากซึ่งสอดคล้องกับหลักการเหตุผล และวัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีการดำเนินการ รวมทั้งการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนนั้นมีความเหมาะสมสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง 2) ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โครงการฝึกอบรมมีความพร้อมของอุปกรณ์ในการถ่ายทำ/การตัดต่อ และการบันทึกเสียงมากที่สุด รองลงมา คือ ความเหมาะสมของสถานที่จัดการฝึกอบรม คือ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต และความพร้อมของสื่อโสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรมการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของบุญรัตน์ (2544) ที่ประเมิน

โครงการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสามัญ ชั้นความรู้ชั้นสูง ในจังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2543 พบว่าด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยประเมินความพร้อม ความเหมาะสมของหลักสูตร คุณสมบัติของวิทยากร ระยะเวลาในการอบรม สภาพความพร้อมของอุปกรณ์ สถานที่ และงบประมาณ มีความเหมาะสมระดับมาก

3) ด้านกระบวนการ พบว่า วิทยากรมีการกระตุ้นเร้าความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ดีมากที่สุด รองลงมา คือ วิทยากรเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี และวิทยากรให้ความเป็นกันเองกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของธีราภรณ์ (2550) ที่ประเมิน “โครงการอบรมภาษาวัฒนธรรมไทย และ จรรยาบรรณวิชาชีพ สำหรับครูต่างประเทศ จังหวัดภูเก็ต” พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการอบรมภาษาวัฒนธรรมไทย และ จรรยาบรรณวิชาชีพ ในด้านกระบวนการ โดยพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีระดับความคิดเห็นในเรื่องวิทยากรมีความรอบรู้ในหัวข้อการฝึกอบรมมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ วิทยากรให้ความเป็นกันเองกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม อยู่ในระดับมาก และ 4) ด้านผลผลิต พบว่า นักเรียนได้เปิดโลกทัศน์ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงาน และการทำงานเป็นทีม มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิด ทักษะ และการปฏิบัติระหว่างเพื่อน รุ่นพี่ และอาจารย์มีความมั่นใจในตนเองมากยิ่งขึ้นว่าสามารถนำความรู้และทักษะการผลิตภาพยนตร์สั้นไปใช้ผลิตผลงานเพื่อส่งเข้าประกวดได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของอุดม (2547) ที่ประเมินโครงการพัฒนาข้าราชการส่วนภูมิภาคด้วยวิธีการฝึกอบรมทางไกลในเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1” ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ประเมินโดยใช้ CIPP Model โดยด้านผลผลิต พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ

ของชุดวิชา และสามารถประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ และยังคงคล้องกับผลการประเมินของชาติ ริ นพกาล (2547) ที่ประเมิน โครงการ “ฝึกทักษะกีฬาขั้นพื้นฐาน เพื่อต้านภัยยาเสพติดใน โรงเรียนมัธยมบ้านนาขายของ ตำรวจตระเวนชายแดน” โดยพบว่า ด้านผลผลิตซึ่งได้แก่ ประสิทธิภาพของผู้ผ่านโครงการ การแสดงออกของ พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงและประโยชน์ที่ได้รับ โดยรวม มีระดับความเหมาะสมมาก

ด้านผลลัพธ์ พบว่า นักเรียนที่ผ่านการอบรม ก็ได้กลับไปพัฒนาผลงานภาพยนตร์สั้นและส่งกลับเข้ามาประกวด จำนวน 36 ทีม (จากจำนวนผู้เข้ารับการอบรม 82 ทีม) ซึ่งผลปรากฏว่า ผลงานยอดเยี่ยม 2 รางวัล ได้แก่ โรงเรียนสวนหุญ จังหัดสุพรรณบุรี เรื่อง “Truth” และโรงเรียนบ้านไร่วิทยา จังหวัดอุทัยธานี เรื่อง “พลังทางเลือกแห่งชีวิต” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องกา ประเมินผลลัพธ์ของ Feischman & Williams (1996) และ Hart (2002) ที่อธิบายว่า การประเมินผลลัพธ์ (Outcome Evaluation) หมายถึง การประเมินเพื่อวัดผล สุกท้ายของโครงการ โดยมองถึงผลกระทบ หรือ ประโยชน์ หรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้ที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลลัพธ์สามารถวัดผลของโครงการได้ทั้ง ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เนื่องจากผลลัพธ์ที่ได้ จากการประเมินโครงการจะบอกถึงผลสำเร็จของ โครงการ และอาจรวมถึงผลกระทบที่มีต่อหน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้งานที่เกี่ยวข้อง สามารถตัดสินใจได้ถูกต้องว่าโครงการนั้นมีความ เหมาะสมมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ แนวคิดการประเมินของ Marvin C. Alkin (1969) ซึ่งได้ คิดรูปแบบการประเมิน “CSE Model” ซึ่งเป็นการ ประเมินผลลัพธ์ของโครงการ (Outcome Evaluation) ว่า เป็นการประเมินผลขั้น สมบูรณ์ของโครงการเมื่อ กิจกรรมต่าง ๆ ได้มีการดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว การ ประเมินผลในขั้นนี้จะเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับ

การปฏิบัติงานว่าเป็นอย่างไร ผลที่ได้ออกมาตรงกับ วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อจะได้ข้อมูล รายละเอียดสำหรับการตัดสินใจว่า โครงการดังกล่าว นั้น ควรจะมีการดำเนินการต่อไป หรือควรหยุดโครงการ หรือมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการอย่างไร

6. บทสรุป

จากผลการประเมินโครงการ โดยใช้รูปแบบ ประเมินแบบประยุกต์ซีบีพี (CIPPO Model) พบว่า การ ประเมินทุกด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งผล การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คณะนิเทศศาสตร์ใช้เป็นแนวทางในการ ปรับพัฒนาในโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เข้ารับการอบรม ตลอดจนเป็นแนวทางในการ วางแผน การดำเนินการ และการปรับปรุงโครงการ อบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมแล้ว ควรเป็นแกนนำหรือ พี่เลี้ยงในการดำเนินการทำโครงการในครั้งต่อไป
2. ควรมีการนำผลการประเมินโครงการฝึกอบรม ครั้งนี้ในด้านต่าง ๆ ไปเป็นแนวทางในการพัฒนา รูปแบบ วิธีการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมอื่น ๆ ให้ เป็นไปตามสภาพ และความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง กับ โครงการนั้น ๆ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับการ ดำเนินการของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการประเมินครั้งต่อไป

จากการประเมินในครั้งนี้เป็นการศึกษาที่ตาม แนวคิดของ Stufflebeam โดยใช้รูปแบบประยุกต์ซีบีพี ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลลัพธ์ ดังนั้นในการศึกษาครั้ง ต่อไปน่าจะมีการศึกษาด้านผลกระทบ และมีการติดตาม ผลของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในด้านการประยุกต์ใช้ เพื่อ ศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ของผู้อบรมที่เกิดขึ้นเนื่องจากการ ฝึกอบรมในโครงการดังกล่าว

7. กิตติกรรมประกาศ

การประเมินครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ผู้ประเมินขอขอบพระคุณ รศ.ดร.มนสิข สิทธิสมบุรณ์ ที่ปรึกษาการประเมิน โครงการ ที่ดูแลและให้คำปรึกษาขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.กฤษณ์ ทองเลิศ ดร.บรรเจอดพร คู่แสนสุข และดร.พงศ์ภัทร อนุมิตรราชกิจ ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้คำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงและแก้ไขเครื่องมือในการประเมิน และขอขอบคุณสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้ความอนุเคราะห์ทุนวิจัยในครั้งนี้

8. เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

ชาติรี นพกาล. (2547). การประเมินโครงการฝึกทักษะกีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อด้านกัยยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมบ้านนายาวของตำรวจตระเวนชายแดน. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธีราภรณ์ กลิ่นสุคนธ์. (2550). การประเมินผลโครงการอบรมภาษา วัฒนธรรมไทย และจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับครูต่างประเทศ. รายงานการวิจัย. ปทุมธานี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

บุญรัตน์ สมคณ. (2544). การประเมินผลโครงการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสามัญ ชั้นความรู้ชั้นสูง ในจังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2543. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พจนีย์ แฝงศรีสาร. (2547). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย อำเภอเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2550). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2550-2554.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

อุดม ฉาวร. (2547). การประเมินโครงการพัฒนาข้าราชการส่วนภูมิภาคด้วยวิธีการฝึกอบรมทางไกลในเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Feischman, H.L., & Williams, L. (1996). An Introduction to Program Evaluation for Classroom Teachers. Development Associates, Inc. 1730 North Lynn Street Arlington.

Hart, S. V. editor. (2002). Evaluation of Model Training Programs. National Institute of Justice. Solicitation, October.

M. Marvin C. Alkin. (1969). Encyclopedia of Educational Research. (pp. 1139-1151). New York: Macmillan.